

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЮТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ**

Освітня програма Соціальна педагогіка
Спеціальність 231 Соціальна робота
Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Тьюторська діяльність в освітній системі
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	4/7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу:

Мета – вивчити технології тьюторської діяльності, суть зазначеної технології із врахуванням можливих типів тьюторського супроводу (тьюторська практика дистанційної освіти, тьюторська практика відкритої освіти, супровід індивідуальної освітньої траєкторії). Розглянути особливості основних структурних компонентів вказаної технології (методів, прийомів, засобів та режимів роботи тьютора) та чинники, що впливають на їх вибір в умовах конкретної ситуації.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

Знати феномен тьюторства в традиції світового університету та формуванні відкритого освітньо-наукового середовища; основні підходи до вивчення тьюторства; основи діяльності тьютора як педагога в системі освіти.

Вміти аналізувати основні поняття: тьютор, технологія, діяльність, метод, прийом, засіб, умови, формування; розрізняти зміст та особливості напрямів тьюторства.

Компетентності:

Інтегральна - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності
Фахові:
 СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
 СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.
 СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами.
 СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси різних категорій дітей та молоді та їх сімей.
 СК-17. Здатність виявляти і залучати ресурси інших фахівців, соціальних інститутів, державних та приватних установ та організацій для виконання завдань професійної діяльності.
 СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

Програмні результати навчання:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
 РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
 РН 18. Налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів дітей та молоді.
 РН 24. Здатність до раціонального вибору і реалізації психологічних методик і технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти, позанавчальних закладах та закладах соціального спрямування.
 РН 25. Здатність виявляти та розвивати здібності, креативний потенціал дітей і молоді, підтримувати їх творчий розвиток, сприяти успішній соціалізації, професійному самовизначенню.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Основи діяльності тьютора як педагога в системі освіти.	Знати основні поняття: тьютор, тьюторська діяльність, тьюторський супровід, тьюторство, модель тьюторської діяльності. Розглянути сформованість фундаментальних методичних знань і вміння їх	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття, вибір

		<p>застосувати в процесі професійної діяльності; уміння розв'язувати педагогічні задачі.</p> <p>Обґрунтувати значення засвоєння стратегій упровадження й використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі; здатність до конструктивно-проектної діяльності; уміння мотивувати навчально-пізнавальну діяльність; здатність керувати проектною діяльністю.</p>	<p>завдання, створення презентації за темою завдання.</p>
2	<p>Тема 2. Історія та основні підходи до вивчення тьюторства.</p>	<p>Розглянути проблеми впровадження модульно-тьюторської технології навчання (О. Попович), тьюторського супроводу фаховоорієнтованої практики студентів (А. Ткачук), готовності студентів вищих педагогічних навчальних закладів до діяльності тьютора (М. Іващенко); роль і основні функції тьютора в процесі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери (Ю. Бекетова, А. Денисенко та ін.), адаптування позитивного зарубіжного досвіду організації тьюторської діяльності в закладах освіти України (С. Журкіна, Н. Дем'яненко, Р. Шаран), нової позиції викладача як тьютора в умовах євроінтеграції (Т. Пахомова), аспекти нормативно-правового оформлення тьюторської діяльності в школі (Т. Ковальова); вивчення функцій тьютора в масових відкритих дистанційних курсах (В. Кухаренко).</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, виконання завдань семінару</p>
3	<p>Тема 3. Традиційна структура тьюторської системи за кордоном</p>	<p>Проаналізувати тьюторство як оксфордсько-кембриджський феномен. Феномен тьюторства в традиції світового університету та формуванні відкритого освітньо-наукового середовища.</p> <p>Розглянути основні напрями тьюторської діяльності в англійській системі навчання, основні моменти становлення й розвитку тьюторства у Великій Британії. Розвиток тьюторства у закладах вищої освіти Німеччини, зміст, методи й організаційні форми.</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань</p>
4	<p>Тема 4. Тьюторство в початковій школі.</p>	<p>З'ясувати зміст тьюторства у початковій школі як особливий вид педагогічного супроводу, у ході якого педагог-тьютор створює умови й пропонує способи для виконання й усвідомлення учнем</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових</p>

		<p>молодших класів свого пізнавального інтересу, освітнього запиту та дії</p> <p>Розглянути умови для формування учнями свого освітнього замовлення, яким повинен стати пізнавальний інтерес дитини.</p> <p>Володіти технологіями особистісно-розвивальної взаємодії з дітьми молодшого шкільного віку, з огляду на закономірності їх розвитку, зокрема</p>	завдань семінару
5	Тема 5. Тьюторський супровід в основній школі.	<p>Аналізувати набутті підлітком компетенції, уміння і навички самостійного планування освітнього й життєвого шляху, у формуванні й реалізації індивідуальної освітньої програми (стратегії), умінь і навичок розв'язання проблемних ситуацій</p> <p>Знати зміст тьюторського супроводу в готовності педагога-тьютора. Здійснення загального керівництва самостійною освітньою діяльністю; як перехід на суб'єкт-суб'єктні відносини в освіті; як супровід особистісного розвитку, супровід пошуку підлітком самого себе, пошуку людського в собі</p> <p>З'ясувати особливості реалізації кожним підлітком за підтримки педагога-тьютора індивідуальної освітньої програми (ІОП), яка передбачає визначення цілей і цінностей освіти, її змісту, форм і варіантів презентації освітніх результатів.</p>	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару
6	Тема 6. Зміст тьюторства в старшій школі	<p>Розуміти основні функції тьютора в старшій школі: організація рефлексивно-аналітичної роботи через спеціально організовані рефлексивні сесії та тьюторські консультації (індивідуальні або групові); організація практичних проб у формах стажистів практик і реалізація соціально-культурних проектів; організація простору зустрічей учня з культурними осередками й персональними носіями культури (професорами, майстрами, професіоналами тощо); допомога учню в оволодінні способами освоєння культури (дослідженням, проектуванням, творчістю) через організацію рефлексії учня над його діяльністю; створення умов для організації дослідницької, проектної і творчої діяльності учнів з урахуванням індивідуальних програм; формування усвідомленого замовлення на навчання, у</p>	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару

		<p>роботі зі складання індивідуальної освітньої програми; у розширенні освітнього простору учня як простору випробовування себе, своїх можливостей.</p> <p>Аналізувати тьюторську допомогу підопічному у виборі способу діяльності, вивченні й освоєнні тієї чи іншої освітньої галузі.</p>	
7	Тема 7. Особливості тьюторської діяльності в додатковій освіті.	<p>Розглянути побудову індивідуальної програми особистості у сфері додаткової освіти; супроводження процесу навчання в закладах додаткової освіти; допомогу підлеглому в тому, щоб він міг побачити й осмислити інструменти самопомоги, адекватні для нього способи навчання й спілкування; спільна робота над формуванням освітнього портфолію; допома підлеглому в демонстрації його досягнень і творчих продуктів на різноманітних оглядах і конкурсах, де ці досягнення оцінюються експертним журі; супровід творчих проєктів, організація дозвілля, тренінгів для груп.</p> <p>Аналізувати супровід обдарованих дітей як окремий вид діяльності тьютора в системі додаткової освіти, спрямований на виявлення й розвиток здібностей обдарованої дитини.</p>	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару
8	Тема 8. Тьютор-куратор у ЗВО.	<p>Розуміти та аналізувати основні функції тьютора у закладі вищої освіти: допомога в адаптації першокурсників, у виборі освітнього маршруту надалі; виявлення потреб і труднощів, що виникають в учнів (студентів), підтримка й мотивування до навчання, самостійності; надання допомоги в розв'язанні академічних або особистих проблем, пов'язаних з навчанням; надання психологічної та педагогічної підтримки; сприяння соціалізації, формуванню загальної культури особистості, свідомого вибору професії та освітніх програм.</p>	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань
9	Тема 9. Тьюторство в навчанні дорослих.	<p>З'ясувати напрями тьюторської діяльності з окресленою категорією: забезпечення навчання в толерантній атмосфері й соціального розвитку людини; вивчення особливостей своїх учнів, їхніх інтересів і потреб, труднощів і проблем, конфліктів; вчасне надання допомоги (особлива увага приділяється так званій групі «ризик», до</p>	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару

		якої належать іммігранти, інваліди, ув'язнені, вихідці з бідних сімей, жінки, дорослі, що не мають шкільної освіти); охорона й захист прав людини; підтримка адаптації дорослих учнів до навчання, встановлення партнерських стосунків між дорослими учнями, створення комфортного, особистісно-орієнтованого простору мікросередовища; створення умов для самоосвіти й самовдосконалення, розвитку здібностей.	
10	Тема 10. Тьюторство в інклюзивному навчанні.	З'ясувати основні поняття теми: інклюзія, інклюзивний постір, інклюзивне навчання. Аналізувати проблему інклюзії в сучасному освітньому просторі. Розглянути роботу тьютора з організації умов для успішного включення дитини з обмеженими можливостями здоров'я (ОМЗ) в освітнє й соціальне середовище освітнього закладу.	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару
11	Тема 11. Зміст тьюторської діяльності в умовах дистанційного навчання.	Розглянути основні функції тьютора в системі дистанційного навчання: укладання навчально-методичних посібників; проведення навчальних занять в он-лайн режимі; уведення й підтримка слухачів у системі ДН, включаючи керування курсовими та дипломними проектами; розробка й розміщення навчального контенту й заходів контролю в системі ДН; консультування в режимах он-лайн і оффлайн; контроль за успішністю слухачів; організаційна робота з контингентом програм ДН; освоєння й упровадження нових програмних інструментів у СДН.	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару
12	Тема 12. Тьюторство на регіональному рівні	Аналізувати замовлення суспільства на вибудовування методичної вертикалі в системі освіти. Вивчити основні завдання регіонального тьютора: здійснення зв'язку між методичними службами всіх рівнів (обласний, районний, міський) і освітніми установами для розвитку освіти регіону в певному обраному руслі; поширення інноваційного досвіду суб'єктів методичної роботи, урахуваючи регіональні особливості вимог роботодавців і специфіку регіону; створення й супровід функціонування тьюторських команд.	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару

		Розглянути специфіку діяльності регіонального тьютора з позиції фахівця, який володіє спеціальними компетентностями, що дають змогу йому оформляти людський капітал, відповідати регіональним замовленням на розвиток системи освіти регіону та країни.	
--	--	---	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	(5-бальна шкала оцінювання) Загальна кількість балів - 50
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Контрольна робота	30
Залік/максимальна кількість балів	100 Сума набраних балів з усіх форм роботи впродовж семестру

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 50 балів за поточне оцінювання 30 балів – за контрольну роботу 10 балів – самостійну роботу 10 балів за виконання індивідуального завдання. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок на семінарських заняттях у 5-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 10, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ресурси у системі дистанційного навчання.2. Силабус дисципліни для студентів.3. Бойко А. М. Індивідуальні тьюторські завдання для самостійної роботи студентів II – V курсів (інтегрований курс теорії та історії педагогіки) : навчальний посібник. Київ : Полтава, 2010. 400 с.4. Дем'яненко Н. М. Історичні витоки і сучасна модифікація тьюторства у вищій школі України. Тематичний випуск "Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології". 2007. №2 (дод. 1). Т. 1– С. 30-33.5. Дем'яненко Н. М. Тьюторство і тьюторська технологія: навчальна програма : навч.-метод. комплекс фахової підготовки магістрів галузі знань «Освіта». Київ, 2017. Ч. II. С. 160–179.6. Дем'яненко Н. М. Тьюторство – технологія супроводу особистісно-професійного розвитку студентів. Історико-педагогічні студії: наук. часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2008. Вип. 2. С. 106–116.7. Дем'яненко Н. М. Тьюторські технології у вищій школі України. Постметодика. 2007. № 6 (77). С. 15–18.8. Дем'яненко Н. М. Тьюторство у вищій школі: від концептуального обґрунтування до впровадження. Освіта. 2016. № 13–14 (5708-5709). С. 6.9. Іващенко М. В. Формування готовності студентів вищих педагогічних навчальних закладів до діяльності тьютора: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / М. В. Іващенко. Х., 2011. 20 с.10. Комар О. С. Тьюторський супровід розвитку дорослих учнів в умовах відкритого освітнього простору / О. С. Комар // Педагогічні науки, теорія, історія, інноваційні технології. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – № 3(29). С. 311–317.11. Кухаренко В. М. Дистанційний навчальний процес: навч. посібник / Кухаренко В. М., Сиротенко Н. Г., Молодих Г. С., Твердохлебова Н. Є.; за ред. В. Ю. Бикова та В. М. Кухаренка. К. : Міленіум, 2005. – 292 с.12. Кухаренко В. Н. Навчальний процес у відкритому дистанційному курсі / В. Н. Кухаренко // Теорія і практика управління соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2012. – № 1. – С. 40–50.13. Осадча К. Сучасні моделі підготовки педагогів до здійснення тьюторської діяльності. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2018. Вип. 1. С. 207-214.	

14. Сисоєва С. О. Професійна підготовка викладачів-тьюторів: теорія і методика: навч.-метод. Посібник / Сисоєва С. О., Осадчий В. В., Осадча К. П. – Київ; Мелітополь : ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2011. 280 с.

Інформаційні ресурси:

<https://tutor.org.ua>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач	Комар Ірина Валеріївна
Контактна інформація викладача	+380975276171 +380997867916 iryna.komar@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» - Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» - Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» - Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» - Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
--------------------------	---

	<p>-Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</p> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентує «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентує «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування</p>

	результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
--	---

Викладач

Комар І.В.